

A Helikon Kiadó gondozásában novemberben jelenik meg Csányi Vilmos és Makovecz Benjamin **A KENTAUR TERMÉSZETRAJZA** című könyve. A neves etológus tudományos részletességű szövegének két különösen érdekes részletét, és néhány illusztrációt mutatunk be.

A kentaurok teremtéslegendája

Kezdetben volt Úrkenta, aki időtlen idők óta a végtelen térben lebegett és gondolkodott. Egyszer egy lócitrom alakú, formás gömböt ürített, ami nagyon megtetszett neki. Nyomogatta, gyúrta egy kicsit, majd körbedobta a Nap körül. Amikor a gömb már többször körbejárta a Napot és a felszíne kiszáradt, Úrkenta köpött rá néhányat, hogy tengerek is keletkezzenek, majd fogai közül kipiszkált néhány magot, és azokat is a gömbre helyezte. Rövidesen erdők, mezők borították a gömböt, majd mindenféle nyüvek és állatok is megjelentek. Ekkor, a száznyolcadik napon, Úrkenta a saját maga képére eleven lényeket teremtett, csak egészen kicsiket, hogy jól elférjenek a gömbön, amit Földnek nevezett el. A hozzá hasonló kicsi lényeket kentauroknak hívta, és nekik adta a lócitromot, gondosan előírva számukra: „Szeressétek a természetet és egymást, de ne szaporodjatok el nagyon.”

Sokmilliószor fordult meg a Föld nevű lócitrom a Nap körül minden különösebb esemény nélkül, amikor egyszer néhány fiatal kentaur szokatlan játékokba fogott. Elhanyagolták az együttes táncokat, a közös énekeket, a síp- és patadob-muzsikát, a magasabb matematikai elméletek mesélését, a filozófiát, a felső nyelvet, de még az elmetopológiát is. Nem új elmekonstrukciókat, szép, új szavakat, hanem folyton gyerekeket csináltak, és felső végtagjaikkal mindenféle haszontalan tárgyat készítettek: baltát, lándzsát, nyilat, késeket, és ezekkel azután piszkálták a Földön velük élő más lényeket. Még tüzet is gyújtottak.

Amikor egy ilyen durva játék közben egy fából készült nyíl egy pingvin hátába fűrődött, aki emiatt napokig nem tudott rendesen úszni, Úrkenta rettenetesen feldühödött, mert nagyon szerette nézegetni a pingvineket, különösen akkor, amikor olyan mulatságosan tipegnek a jégen. Mérgében a rossz kentaurokat saját kezével tépte kétfelé. Az egyik felüket felhajította a fák ágaira, a másik felüket pedig az egyik mezőre dobta. A fákra hajítottakból lettek később a majmok, és leszármazottaik, a turisták. A mezőre pottyant részből pedig a különféle lovak lettek.

A jó kentaurokat, akik nem használtak tárgyakat, Úrkenta megajándékozta. Nektek adom ezt a lőfügét, gondozzatok és egyetek gyümölcsöt – mondta, és egy csodálatosan szép, terebélyes lőfügefát ültetett nekik. – Szaporodásotokra pedig a nagy, kék darázs fog felügyelni ezentúl, tiszteljétek, féljétek őt – mondta, és egy hatalmas kék lőfügefurdancsot engedett szabadon, majd utána eresztett egy kicsi sárgát is.

„Tárgyakat pedig a szent síp kivételével ne készíttetek, mert letöröm a hülye kezeteiket!” – kiáltotta haraggal.

Azóta a kentaurok szorgalmasan gondozzák a lőfügét, nem készítenek istentelen tárgyakat, a szent sípok kivételével, és igencsak félik a nagy kék darázsot.

Ezután Úrkenta eltávozott, és ma már csak a Centaurus csillagképben látni azóta is egyre távolodó körvonalait.

A kentaur pokol

A pokolba kerülő kentaur felső teste összezsugorodik, kezei elszáradnak, feje hosszúkás lesz és megnő; egészen nagy, szőrös fülei lesznek, szép farka szőrei kihullanak, helyükön vékonyabb, bojtos nyílvány nő ki, és csak az alsó nyelven tud mondani néhány szót, többnyire azt, hogy „i@-á!” ami kentaur nyelven azt jelenti: „Így-jártam”. A pokolra kerülteket még az is sújtja, hogy kétlábú, farok nélküli majmok hajkurásszák és mindenféle undok tárgyhoz kötik őket, amelyeket vonszolni kényszerülnek. Hátukra nehéz terheket raknak, amelyet cipelniük kell, és lőfüge helyett csak bogáncsot kapnak enni.

A pokolról az alsó nyelven mesélnek gyermekeiknek a kentaur anyák, akik szerint a meggondolatlan, tárgyhasználó vagy azt készítő, elvetemült kentaurok kerülnek oda.

A kentaur mennyországot firtató kérdésekre a kentaurok mindig a felső nyelv különös kifejezéseivel válaszolnak és mindig különbözőképpen. Egy kompjuteres dekódolás és tartalomelemzés alapján nagyon valószínű, hogy arról beszélnek, hogy a jó elhunytak egy matematikai történet dinamikus képletévé válnak Isten elméjében.

